

Roska on **Sakari Kannostolle** sekä opetusväline että omien teosten materiaali. Samalla se symboloi ihmisen luontoa tuhoavaa voimaa. Siksi pitää kierrättää.

SALLA HONGISTO TEKSTI, VEIKKO SOMERPURO KUVAT

Arkipäivän anarkisti

TEEMANA
YMPÄRISTÖ

● Kuvanveistäjä ja kuvanveiston opettaja Sakari Kannosto kannustaa oppilaitaan ajattelemaan luovasti omilla aivoillaan. Se tarkoittaa hyppyä pois mukavuusalueelta.

Se oli isä, joka vaihtoi pienen **Sakari Kannoston** ajattelun kierrätyksen ja kuvanveiston vaihteelle.

Eräänä päivänä alle kouluikäisen lempilelu, rikkinäinen kamera, oli kadonnut. Kun kuvanveistäjäisä vihdoinkin antoi sen takaisin syntymäpäivälahjana, se oli muuttunut osaksi itse tehtyä radiopuhelinta.

Ensin tuli kiukku. Miksi isä nyt niin oli tehnyt?

Sitä seurasi ahaa-elämys.

– Ymmärsin ensimmäistä kertaa, että valmiin muodon voi muuttaa joksikin muuksi, Sakari kertoo.

Siitä asti hän on ollut kiinnostunut kierrättämisestä ja kierrätystaiteesta. Pienenä tuli pengottua kotona ja kirppiksillä kaikki laatikot. Varttuessa mutterit, ruuvit, romut ja roskat taittuivat veistoksiksi, aikuisena opetusvälineiksi.

Nyt Sakari on kuvanveistäjä ja Espoon Omnia Koulutuksen kuvataiteen ja plastisen sommittelun eli kuvanveiston ammatillinen opettaja, jolle romu ja roska ovat sekä opetuksen että omien teosten materiaaleja.

SAKARI ON SIITÄ onnekas, että hän on pystynyt yhdistämään opettajan ja kuvataiteilijan työn. Ammatit tukevat loistavasti toisiaan, ja kumpaakin hän tarvitsee toteuttaakseen itsensä.

– Elän unelmaani.

Kaksi ammattia elävät symbioottisessa suhteessa. Ideoita opetukseen tulee taiteesta, ja opettaessa omakin taide jalostuu.

– Kun on itse innostunut, se tarttuu oppilaisiin.

Roskien käyttö ja tarve viestiä ympäristön puolesta syvenyivät Sakarin taiteessa ja opetuksessa vuoden 2014 aikana. Silloin hän vietti useita viikkoja taiteilija-residenssissä Intian Keralassa sekä Beninin suomalais-afrikkalaisessa kulttuurikeskuksessa Villa Karossa.

Hän näki, miten tuhoutunut ihmisten asuinympäristö voikaan olla. Vahva kokemus kulki mukana Suomeen. Vaikka Suomessa on periaatteessa puhdasta, elintaso kuormittaa luontoa.

SYDÄNTÄ LÄMMITTÄVÄÄ ympäristöasiaa Sakari ei tuputa oppilailleen, vaan se tulee esiin tehdessä. Kaikki materiaalit kierrätetään, kun opiskellaan muotoa tai kuvataiteita.

Muoto taas alkaa Sakarin mielestä savelasta, luonnonmateriaalista. Malleja, kuten eläinten pääkalloja, apuna käyttäen savi saa uusia muotoja.

– Tärkeintä alussa on käden ja silmän

yhteispeli. Muodon täytyy aina alkaa jostakin ja päättää johonkin.

Ulos tutusta leikkikihästä on hypättävä. Jos puuseppäopiskelija saa kuvanveiston kurssilla työstettäväkseen puuta siten, että valmiin työn tulee mahtua kuution tilaan, siitä ei välttämättä tarvitse tehdä pöytää. Veistää voi tykinkin, joka ampuu puusydämiä – eli rakkauden, joka voittaa vihan.

– Moni opiskelija kysyy ensin, että voinko mä oikeasti tehdä niin tai näin. Sanon aina, että tietenkin voit. Opetan heille arkipäivän anarkiaa. Eihän siinä huonosti voi käydä, jos vaikka oppii ajattelemaan luovasti ja jopa nauttimaan taiteen tekemisestä.

Kun opiskelijoiden työt valmistuvat, Sakarin on vaikea päästää niistä irti. Hänen taideluokkansa hyllyrivi notkuu opiskelijoiden harjoitelmia ja teoksia.

– Opiskelijoiden kasvaminen ja oppiminen ovat minulle tärkeitä, siksi myös opiskelijoiden töihin syntyy henkilökohtainen suhde.

SATOJA METREJÄ on se matka, jonka Sakari joutuu juoksemaan Omnian osastolta toiselle katsoakseen, missä opettajaa milloinkin tarvitaan. Hän kun opettaa kuvanveistoa sekä metalli-, puu- että vaatetusosastoilla.

Joskus matka taittuu kymmenen kertaa päivässä. Pinkominen pitää tuki kuntoa yllä, mutta se ei ole homman pointti. Sakaria huolettaakin, mitä opiskelusta tulevaisuuden amiksessa tulee, jos lähitunteja ja opettajia yhä vähennetään ja opetusryhmiä yhdistetään.

Sakari Kannosto

► 43-vuotias kuvanveistäjä ja kuvanveiston opettaja. Koulutukseltaan kuvataiteen maisteri ja opettaja.

► Työskennellyt Espoon Omnia Koulutuksen kuvataiteen ja kuvanveiston opettajana vuodesta 2010.

► Julkaisi juuri erolapsille suunnatun satukirjan *Pikku punkkarin romurinkka* yhdessä kirjailija **Ulla Pulkan** kanssa.

► Sai vuonna 2014 Ympäristökasvatusseuran Ruusu-kunniakirjan uusia käytäntöjä ja toimintatapoja luovasta ympäristökasvatustyöstään kuvanveistossa.

► Teokset liittyvät usein perheeseen, kuluttamiseen tai ihmisen luontosuhteeseen.

◀ Slaavilaisessa tarussa noita-akka Baba Jaga vartioi elämän veden lähdeä ja asuu hirsimökissä, joka seisoo ja kävelee kanan jaloilla. Aivan kuin teos *Arkki I*, joka vartioi Itä-merta ja on tarvittaessa kykenevä pakenemaan nousevaa vettä. Mitä ihminen onkaan tehnyt nuoruuden lähteellemme, Sakari Kannosto kysyy teoksellaan.

► Omnian audiovisuaalisen osaston opiskelijat ovat osallistuneet Sakarin Iglu-teoksen rakentamiseen.

Katso Instagramista, kuinka vanhoista tietokoneen näytöistä syntyy napajäiden sulamista symboloiva Iglu.
@oajry

– Kehitytkö ja innostutko, jos kotiin annetaan mukaan tehtävä ja käsketään innostua? Varsinkin taiteissa olennaista on se, että näkee, millaisiin ratkaisuihin muut ovat päätyneet.

Taideaineiden katoaminen amiksista taas ahdistaa siksi, että taide on tapa jäsentää asioita ja opetella tekemään yhdessä.

– Jos kulttuuria ei olisi, olisi aika nihkeää ja hiljaista.

TAIDEOTEKSET OVAT koulutusta ja kasvatus-ta, Sakari sanoo.

Keväällä Omniassa on valmistunut iglun mallinen teos, jonka rautaisen rungon kollega **Sakari Längin** metalliartesaani-opiskelijat rakensivat jo vuotta aiemmin. Rungossa on kiinni 36 tietokoneen kierrätysnäyttöä. Niissä kaikissa pyörii lähikuvina audiovisuaalisen viestinnän lehtorin **Ville Markkulan** opiskelijoiden ja taiteilijan itsensä tänä keväänä kuvaamia jään sulamisen hetkiä Suomesta.

– Työ on asiakastilaus siinä missä muutkin. Tällä kertaa tilaaja vain on taiteilija, Sakari täsmentää ja viittaa itseensä.

Teos tuo napa-alueiden sulamisen Suomeen ja tekee sen vielä teknologian keinoin. Tekninen edistyminen on ollut päästöineen yksi suurimmista rasitteista, jotka ihminen on ilmastolle asettanut.

Sulavan jään ja purojen rauhoittavien äänien tilalla kuullaankin kuumottavaa säteilytutkan piippausta, joka tihenee korviahuumaavaksi, kun ihminen lähestyy iglua.

TÄLLÄ HETKELLÄ IGLU-TEOS seisoo Galleria Sculptorin takahuoneessa Helsingin Etelä-

rannassa. Se on osa Sakarin *Viimeisellä rannalla* -näyttelyä, joka on romu- ja kierrätystaiteesta koostuva sivilisaation tuhon jälkeinen kauhukuva Helsingistä.

– Näyttely on ikään kuin etnografinen kuvaelma siitä, miten ihmiset ovat yrittäneet selviytyä, kun on jo liian myöhäistä.

Suurin osa teoksista kertoo Helsingistä pakenemisesta. Kolaroitujen moottoripyörien osista on tehty kanootti ja jääkiekkomailoista mela, koska näyttelyn Helsingissä moottoripyörällä ei enää voi ajaa eikä jääkiekkoa pelata.

– Vesi tulee nousemaan Helsingissä, mutta ketään ei tällä hetkellä kiinnosta. Opettajana ja taiteilijana minun tehtäväni on selittää tätä.

Norpanmuotoisen metallikehyksen sisällä on kierrätetyistä moottoripyöräasusteista muotoiltu makuupussia muistuttava asumus.

– Haluan tällä korostaa, että ihminenkin on uhanalainen ilmastomuutoksen edessä.

Vaikka teosten aiheet pysäyttävät, tarkoitus on herätellä toimimaan, ei jäädä tuleen – tai veteen – makaamaan.

– Koskaan ei ole liian myöhäistä ymmärtää tilanteen vakavuus ja alkaa tehdä asialle jotain. Vaikka sitten taidetta, joka on yksi tapa vaikuttaa.

→ **Sakari Kannoston Viimeisellä rannalla -näyttely** Galleria Sculptorissa Helsingissä 4.–21.5. Näyttely jatkaa Tampereelle Mäl-tinrannan galleriaan tammikuussa 2018.